

**I Konferencja Programowa
OZZ Inicjatywa Pracownicza
Poznań 26-27 kwietnia 2014 r.**

***Strategia działania OZZ IP – materiały robocze na I Konferencję Programową
Związku***

OZZ Inicjatywa Pracownicza wobec prywatyzacji usług publicznych

Komisja Krajowa OZZ Inicjatywa Pracownicza

1. Wstęp – prywatyzacja usług publicznych

Od wybuchu w 2008 r. kryzysu gospodarczego wiele państw Europy wprowadza programy oszczędnościowe. Ich elementem jest z jednej strony ograniczanie wydatków na pomoc społeczną, z drugiej strony prywatyzowanie publicznych instytucji. Dotyczy to instytucji opieki zdrowotnej, opieki nad dziećmi, miejskich instytucji zarządzających mieszkaniami komunalnymi czy socjalnymi, publicznym transportem, energią czy wodą. Na dużą skalę obcina się ich fundusze, likwiduje i przekazuje podmiotom prywatnym, które w efekcie przekształceń własnościowych czerpią zyski z dóbr, które wcześniej nie były utowarowione.

Faworyzowanie prywatnej przedsiębiorczości ponad własnością społeczną, spółdzielczą czy państwową jest definicyjną cechą wolnorynkowego kapitalizmu. Ideologiczne przywiązanie rządzących elit do teorii ekonomicznych forsujących prymat własności prywatnej nad innymi jej formami było również uzasadnieniem (i zarazem wytworem) terapii szokowej z lat 90., która miała dotkliwe konsekwencje dla pracowników i pracownic w Polsce.

Również w ostatnich latach proceder ten się intensyfikuje. Prywatyzowane są instytucje należące zarówno do państwa (przekształcenia szpitali, stacji pogotowia ratunkowego i przychodni w spółki prawa handlowego), jak też do samorządów (przekształcenia przedszkoli, żłobków, instytucji kultury). Prywatyzacja czasem nazywana jest komercjalizacją, przekazaniem instytucji publicznych trzeciemu sektorowi, a nawet „uspolecznieniem”.

2. Konsekwencje prywatyzowania usług publicznych

Wielokrotnie efektem takich przekształceń własnościowych były negatywne zarówno dla pracowników i pracownic, jak i odbiorców usług.

Po pierwsze, prowadziły do zwolnień personelu, obniżek płac, zatrudniania podwykonawców, których pracownicy pracowali na umowach śmieciowych (kontraktach, umowach cywilnoprawnych) oraz zwiększenia obciążenia pracą.

Po drugie, dostarczanie usług zgodnie z logiką rynku (usługa ma przynieść zysk dla usługodawcy) wpływa na pogorszenie jakości dostarczanych usług, wzrostu opłat dla jej odbiorców i zaprzestania prowadzeniu usług tam, gdzie nie jest to dochodowe. W rezultacie

**I Konferencja Programowa
OZZ Inicjatywa Pracownicza
Poznań 26-27 kwietnia 2014 r.**

dostęp do usług i ich jakość bezpośrednio zależy od tego, ile może zapłacić za nią usługobiorca, czyli jest znacznie ograniczony dla warstw nisko uposażonych.

Polityka zaciskania pasa, której jednym z narzędzi jest prywatyzacja dóbr wspólnych przez prywatne firmy ze szkodą dla pracowników i pracownic oraz odbiorców usług, prowadzi równocześnie do rosnącego długu publicznego, bezrobocia, nierówności społecznych i ubóstwa.

3. Propozycja stanowiska OZZ Inicjatywa Pracownicza

Nasz związek sprzeciwia się wszelkim próbom komercjalizacji i prywatyzacji (niezależnie od formy prawnej, w jakiej są one realizowane) wszystkich usług publicznych – nie tylko ochrony zdrowia, ale także mieszkalnictwa komunalnego, transportu, edukacji i opieki. Popieramy protesty pracowników i pracownic służby zdrowia, jednocześnie podkreślając, że ich walka musi być połączona z szerszym ruchem protestu wszystkich pracowników, zwłaszcza sektora usług publicznych.

OZZ Inicjatywa Pracownicza opowiada się za równym dostępem dla wszystkich do usług publicznych oraz promowaniem ich publicznego i zbiorowego finansowania oraz pracowniczą kontrolą zakładów pracy dostarczających dobra publiczne (w tym instytucji opieki, zdrowia itp.). Domagamy się wiążącego konsultowania wszelkich przekształceń własnościowych z pracownikami i usługodawcami, których to dotyczy.

Zamierzamy dążyć do realizacji tych postulatów za pomocą działań protestacyjnych i strajków, kampanii informacyjnych i presji wywieranych na instytucje publiczne. Jesteśmy otwarci na współpracę z wszelkimi innymi związkami zawodowymi, ruchami społecznymi i politycznymi, które podzielają nasze stanowisko lub postulaty.

4. Propozycje strategii działania i postulatów na poziomie zakładowym, lokalnym i krajowym

Na poziomie zakładowym:

- Aktywny sprzeciw wobec wszelkich prób prywatyzowania instytucji publicznych;
- Wsuwanie – w toku negocjacji układów zbiorowych, toczonych sporów zbiorowych czy ustalania zmian w regulaminach pracy, wynagradzania bądź premiowania – postulatów zmierzających do zablokowania procesów prywatyzacji i komercjalizacji;

Na poziomie lokalnym:

- Prowadzenie działań protestacyjnych, których adresatem będą lokalne (samorządowe) instytucje publiczne planujących prywatyzację – w celu zablokowania tych planów;
- Inicjowanie współpracy pomiędzy komisjami zakładowymi, międzyzakładowymi i środowiskowymi, w celu obrony instytucji publicznych;
- Współpracę z ruchami społecznymi oraz beneficjentami usług publicznych, które walczą z prywatyzacją (przykładowo tworzenie koalicji pracowników/pracownic, rodziców i działaczy miejskich przeciwko prywatyzacji szkół, przedszkoli czy żłobków).

**I Konferencja Programowa
OZZ Inicjatywa Pracownicza
Poznań 26-27 kwietnia 2014 r.**

Na poziomie krajowym i ponadkrajowym:

- Dalsza publikacja i dystrybucja materiałów informacyjnych dla członków i członkiń związku – tłumaczących naszą krytykę prywatyzacji instytucji publicznych;
- Wsparcie inicjatywy i działań innych związków i grup pracowniczych i organizacji społecznych walczących z prywatyzacją;
- Promowanie spółdzielni pracowniczych oraz sprawowania kontroli pracowniczej poprzez publikacje, konferencje, dyskusje etc.
- wymiana doświadczeń i skoordynowanie działań z ruchami pracowniczymi i organizacjami społecznymi z innych państw, w celu wzajemnego wykorzystywania doświadczeń z różnych krajów, wyrażania poparcia i pomocy w czasie protestów, wspólnej refleksji nad metodami budowy międzynarodowych inicjatyw w obronie powszechnego dostępu do dóbr publicznych.